

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 28/2024-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom Mgr. Zsoltom Ördöghom, Turecká 36, Nové Zámky, proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre č. k. 7Co/90/2022-335 z 28. februára 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 15. januára 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením krajského súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje zrušenie napadnutého uznesenia a vrátenie veci na ďalšie konanie.

II.

Skutkové východiská

2. Sťažovateľ vystupoval ako žalovaný v konaní vedenom na Okresnom súde Nové Zámky, ktorého predmetom bolo zaplatenie 1 349,70 eur s príslušenstvom v dôsledku nevrátenia poskytnutej pôžičky. Okresný súd rozsudkom z 5. mája 2022 uložil sťažovateľovi povinnosť zaplatiť žalobcovi žalovanú sumu, keď ju právne posúdil ako bezdôvodné obohatenie.

3. Odvolanie sťažovateľa krajský súd napadnutým uznesením odmietol ako oneskorene podané. Dospel k záveru, že prvoinštančný rozsudok bol právnenému zástupcovi sťažovateľa 6. júna 2022 uložený do elektronickej schránky. Od nasledujúceho dňa začala žalovanému plynúť 15-dňová úložná lehota podľa § 32 ods. 2 zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci v znení a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov, ktorá márne uplynula 21. júna 2022, keďže si ju po doručení zásielky do elektronickej schránky právny zástupca sťažovateľa neprevzal. Nasledujúcim dňom,

teda 22. júna 2022 začala plynúť sťažovateľovi 15-dňová odvolacia lehota, ktorá uplynula 6. júla 2022 (streda). Keďže odvolanie bolo podané 7. júla 2022, toto bolo podané po uplynutí zákonnej lehoty na podanie odvolania.

4. Sťažovateľ podal proti uzneseniu krajského súdu dovolanie založené na vade podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Dôvodil v ňom, že ak v rámci úložnej lehoty rozhodnutie neprevzal, správa sa považovala za nedoručenú počas celého dňa 21. júna 2022. Okresný súd zaslal a aj doručil do elektronickej schránky právneho zástupcu sťažovateľa elektronickú doručku o doručení napadnutého uznesenia až nasledujúci deň. Inak ani nemohol urobiť, keďže v posledný deň úložnej lehoty 21. júna 2022 nemohla byť doručená správa s napadnutým prvostupňovým rozhodnutím do elektronickej schránky. V zmysle § 32 ods. 5 písm. b) zákona o e-Governmente nebolo možné nijako ustáliť, že úradná správa bola doručená 21. júna 2022, keďže v ten deň v zmysle zákonnej fikcie bola stále nedoručená, a preto ani nemôže byť považovaná za doručenú v ten istý deň, a preto rozhodnutie mohlo byť považované za doručené až 22. júna 2022. Aj podľa elektronickej doručky došlo k doručeniu 22. júna 2022. Do 15-dňovej lehoty podľa § 362 CSP sa nezapočítava deň, keď nastala skutočnosť určujúca začiatok lehoty, ktorá v zmysle § 121 CSP nastala 22. júna 2022, a preto 15-dňová lehota na podanie odvolania mohla začať plynúť najskôr 23. júna 2022, v dôsledku čoho uplynula 7. júla 2023, keď bolo odvolanie podané.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 8Cdo/25/2023 z 26. septembra 2023 dovolanie sťažovateľa odmietol. Podľa jeho názoru napriek tomu, že elektronická doručka určuje dátum, doručenie 22. júna 2022, je potrebné pripomenúť, že podľa § 32 ods. 5 písm. b) bodu 1 zákona o e-Governmente došlo skôr k márnemu uplynutiu úložnej lehoty, a to jej posledným dňom 21. júna 2022. Právna udalosť márneho uplynutia lehoty určenej podľa dní nastáva uplynutím 24.00 h posledného dňa lehoty, a nie 00.00 h nasledujúceho dňa. Následne lehota na odvolanie začala plynúť nasledujúcim dňom, t. j. 00.01 h dňa 22. júna 2022, a v zmysle § 362 CSP uplynula 6. júla 2022. Krajský súd teda postupoval správne, keď odmietol odvolanie sťažovateľa podané 7. júla 2022 ako oneskorené, pretože odvolacia lehota uplynula už 6. júla 2022.

III.

Argumentácia sťažovateľa

6. Podľa sťažovateľa z § 32 ods. 2 zákona o e-Governmente vyplýva, že ak rozhodnutie v rámci úložnej lehoty neprevzal, správa s rozhodnutím sa považovala za nedoručenú počas celého posledného dňa úložnej lehoty, ktorý pripadol na 21. jún 2022. Preto okresný súd správne zasielal a aj doručil do elektronickej schránky právneho zástupcu sťažovateľa elektronickú doručku o doručení rozsudku okresného súdu až nasledujúci deň. Podľa § 32 ods. 5 písm. b) zákona o e-Governmente elektronická úradná správa vrátane všetkých elektronických dokumentov sa považuje za doručenú, ak adresátom nie je orgán verejnej moci a doručuje sa do vlastných rúk, dňom, hodinou, minútou a sekundou uvedenými na elektronickej doručke alebo márnym uplynutím úložnej lehoty podľa toho, ktorá skutočnosť nastane skôr, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvedel. Preto podľa sťažovateľa nijako nebolo možné ustáliť, že úradná správa s rozsudkom okresného súdu bola doručená 21. júna 2022. Vtedy totiž bola v zmysle zákonnej fikcie stále nedoručená a ani nemôže byť považovaná za doručenú toho dňa, lebo inak by bolo

pravidlo v § 32 ods. 2 prvej vete zákona o e-Governmente (Úložnou lehotou na účely tohto zákona je lehota, počas ktorej je uložená elektronická úradná správa považovaná za nedoručenú) obsolétne.

7. Najskôr teda mohol byť rozsudok okresného súdu považovaný za doručený 22. júna 2022 o 00:00:01 h, čo potvrdzuje aj elektronická doručka súdu extrahovaná z dátovej schránky právneho zástupcu sťažovateľa. Prvým dňom lehoty na podanie odvolania bol preto 23. jún 2022 a jej posledný deň pripadol na 7. júl 2022, keď bolo odvolanie podané. Takto bolo nesprávnym výkladom procesnoprávných noriem upravujúcich lehotu na podanie odvolania porušené sťažovateľovo právo na spravodlivé súdne konanie.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Ústavný súd je podľa § 45 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) viazaný rozsahom návrhu na začatie konania. Sťažovateľ pre ústavný súd záväzným spôsobom označil ako zásah do svojho práva na spravodlivé súdne konanie uznesenie krajského súdu o odmietnutí jeho dovolania.

9. Právomoc ústavného súdu rozhodovať o ústavných sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“), ktorého podstata vychádza z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou ústavného súdu uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (m. m. napr. I. ÚS 480/2013, II. ÚS 156/09, III. ÚS 149/04, III. ÚS 456/2022, III. ÚS 345/2023, III. ÚS 472/2023, IV. ÚS 135/05). Rovnako by opačný záver znamenal popretie významu podústavného práva pri ochrane základných práv (m. m. napr. III. ÚS 454/2022, III. ÚS 455/2022, III. ÚS 456/2022, III. ÚS 531/2022, III. ÚS 345/2023, III. ÚS 472/2023). Podústavné právo vytvára nielen orgány verejnej moci s ich osobitými právomocami, ale aj množstvo hmotnoprávných a procesnoprávných konštrukcií a inštitútov, ktorých súhrn vytvára právne prostriedky na ochranu základných práv. Preto aj podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

10. V sťažovateľovej veci disponoval právomocou poskytnúť ochranu jeho právu na spravodlivé súdne konanie, k porušeniu ktorého malo dôjsť nesprávnym uplatnením procesnoprávných pravidiel o počítaní lehôt na podanie odvolania, najvyšší súd ako súd dovolací. Podľa § 420 písm. f) CSP je totiž dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Zodpovedajúca ustálená judikatúra uvádza, že ak odvolací súd nesprávne odmietol odvolanie ako oneskorené, odňal tým účastníkovi konania možnosť konať pred súdom (R 23/1994). Sťažovateľ preto zvolil správny prostriedok nápravy porušenia svojho práva,

ak proti napadnutému uzneseniu krajského súdu podal dovolanie, ktorého prípustnosť i dôvodnosť založil na § 420 písm. f) CSP.

11. O to prekvapujúcejšie je pre ústavný súd zistenie, že ústavnou sťažnosťou sťažovateľ neoznačil ako zásah do svojho práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesenie najvyššieho súdu o odmietnutí jeho dovolania. Hoci je výrok tohto uznesenia formulovaný procesne („dovolanie odmieta“), najvyšší súd sa dovolacou argumentáciou zaoberal vecne, čo je *in abstracto* dané tým, že dôvody podľa § 420 CSP zakladajú súčasne nielen prípustnosť, ale aj dôvodnosť dovolania, a *in concreto* tým, že najvyšší súd zaujal vecné stanovisko k dôvodom sťažovateľovho dovolania (rekapitulované v bode 5 tohto uznesenia ústavného súdu). Najvyšší súd teda sťažovateľovmu právu na spravodlivé súdne konanie poskytol proti uzneseniu krajského súdu súdnu ochranu meritórne, hoci s výsledkom, ktorý sťažovateľa neuspokojuje. Práve popísaný fakt má za následok, že je vylúčená právomoc ústavného súdu meritórne preskúmať uznesenie krajského súdu. Nemožno ten istý zásah opakovane podrobovať vecnému prieskumu z pohľadu identického kritéria (právo na spravodlivé súdne konanie). Výsledkom by mohli byť odlišné právoplatné závery (v tomto prípade najvyššieho súdu a ústavného súdu) o rovnakej otázke, čo je v právnom štáte neželaný stav. Preto, ak sťažovateľ zamýšľal využiť svoje právo na ústavno-súdny prieskum udržateľnosti záverov všeobecných súdov o oneskorenosti jeho odvolania, mal ako zásah porušujúci jeho právo zaručené čl. 6 ods. 1 dohovoru označiť uznesenie najvyššieho súdu, ktorým bolo vecne rozhodnuté o jeho dovolaní.

12. Z uvedených dôvodov ústavný súd odmietol sťažovateľovu ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. a) v spojení s § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie a rozhodnutie o nej.

13. Odmietnutie ústavnej sťažnosti má za následok, že bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa formulovaných v sťažnostnom petite (zrušenie napadnutého rozsudku, vrátenie veci na ďalšie konanie).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. januára 2024

Robert Šorl
predseda senátu